

Kirjallinen kysymys KK 791/2020 vp

Saara Hyrkkö vihr ym.

Kirjallinen kysymys maksuttoman ehkäisyn kokeilun toteuttamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Hallituspuolueet ovat sopineet hallitusohjelmassa, että maksuttomasta ehkäisystä toteutetaan valtakunnallinen kokeilu alle 25-vuotiaille nuorille. Kokeilun toteuttaminen on äärimmäisen tärkeä viesti siitä, että hyvinvointi ei riipu lompakon paksuudesta. Viestiä vahvistaa käynnissä oleva pandemia, joka on koetellut erityisesti nuorten ja nuorten aikuisten taloudellista tilannetta.

Vantaalla on tutkittu maksuttoman ehkäisyn vaikutuksia vuodesta 2013. Kesäkuussa julkaistun väitöksen mukaan maksuttoman ehkäisykierukan tai -kapselin tarjoaminen nuorille lisäsi ehkäisyvälineiden käyttöä, vähensi raskaudenkeskeytyksiä ja oli kustannusneutraalia. THL on jo pitkään kannustanut kuntia tarjoamaan nuorille maksutonta ehkäisyä. Vantaan lisäksi lukuisissa suomalaisissa kunnissa toimitaan jo näin. Maksuttoman ehkäisyn on havaittu vähentävän abortteja ja seksitauteja etenkin alle 25-vuotiailla nuorilla. Valtakunnallisen kokeilun tavoitteena on poistaa epätasa-arvoinen asema sen perusteella, missä kunnassa nuori asuu.

Maksuttoman ehkäisyn kokeilun vakinaistamisesta päätetään saatujen tulosten pohjalta vaalikauden lopulla. Kokeilusta on kuitenkin mahdollista saada relevantteja ja vertailtavia tuloksia, jos kunnat toteuttavat kokeilua ilman riittävää valtakunnallista kriteeristöä. Maksuttoman ehkäisyn kokeilulle on ehdottomasti asetettava valtakunnalliset kriteerit, joiden puitteissa kokeilu toteutetaan. Muuten uhkana on, että kokeilu ei toimi kunnissa nuorten hyvinvointia edistävasti ja jatkon arvioiminen on mahdollista.

Lisäksi kokeilussa on varmistettava, että jokainen nuori saa tarvitsemaansa ehkäisyä ja ohjausta monipuolisesti. Ehkäisyn tehtävänä ei ole vain raskauksien ehkäiseminen, vaan turvallisen seksuaaliterveyden ylläpitäminen mm. seksitauteja vähentämällä. Myös kondomien ja naisten kondomien on kuuluttava kokeilussa maksuttomuuden piiriin.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millä aikataululla maksuttoman ehkäisyn kokeilu on määrä toteuttaa sekä

miten varmistetaan, että kokeilu toteutetaan valtakunnallisten kriteerien pohjalta?

Kirjallinen kysymys KK 791/2020 vp

Helsingissä 21.10.2020

Saara Hyrkkö vihr
Hanna Sarkkinen vas
Merja Kyllönen vas
Satu Hassi vihr
Iiris Suomela vihr